

Seksualinis priekabiavimas Lietuvoje

Reprezentatyvi visuomenės nuomonės apklausa

2025 m.

Tyrimą Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos užsakymu atliko rinkos ir visuomenės nuomonės tyrimų kompanija „Spinter tyrimai“.

- Respondentų skaičius – 1009 Lietuvos gyventojai (-os).
- Apklausa atlikta 2025 m. liepos 18–25 d.
- Tyrimo paklaida siekia 3,1 proc.
- Tyrimas vyko visoje šalies teritorijoje.
- Atrankos metodas: kvotinė atranka išlaikant proporcijas pagal amžių, lytį, gyvenamąją vietą.

Tyrimo duomenys lyginami su šių tyrimų duomenimis:

- [„EU Gender-based Violence Survey - Key Results“](#), „Eurostat“, „Pagrindinių teisių agentūra“ (FRA), „EIGE“, 2024 m.
- „Eurobarometro“ apklausa [„Lyčių stereotipai – smurtas prieš moteris“](#), 2024 m.
- [„Moterys, patyrusios seksualinį priekabiavimą darbe“](#); [„Vyrai, patyrę seksualinį priekabiavimą darbe“](#), Valstybės duomenų agentūra, 2021 m.
- [„Violence and harassment in the world of work: A guide on Convention No. 190 and Recommendation No. 206“](#), Tarptautinė darbo organizacija, 2021 m.

Statistinė paklaida

%=	3 / 97 %	5 / 95 %	10 / 90 %	15 / 85 %	20 / 80 %	25 / 75 %	30 / 70 %	40 / 60 %	50 / 50 %
N=									
10	10,6	13,5	18,6	22,1	24,8	26,8	28,4	30,4	31,0
30	6,1	7,8	10,7	12,8	14,3	15,5	16,4	17,5	17,9
50	4,7	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,6	13,9
75	3,9	4,9	6,8	8,1	9,1	9,8	10,4	11,1	11,3
100	3,3	4,3	5,9	7,0	7,8	8,5	9,0	9,6	9,8
150	2,7	3,5	4,8	5,7	6,4	6,9	7,3	7,8	8,0
200	2,4	3,0	4,2	4,9	5,5	6,0	6,4	6,8	6,9
300	1,9	2,5	3,4	4,0	4,5	4,9	5,2	5,5	5,7
400	1,7	2,1	2,9	3,5	3,9	4,2	4,5	4,8	4,9
500	1,5	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,3	4,4
600	1,4	1,7	2,4	2,9	3,2	3,5	3,7	3,9	4,0
700	1,3	1,6	2,2	2,6	3,0	3,2	3,4	3,6	3,7
800	1,2	1,5	2,1	2,5	2,8	3,0	3,2	3,4	3,5
1000	1,1	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,1

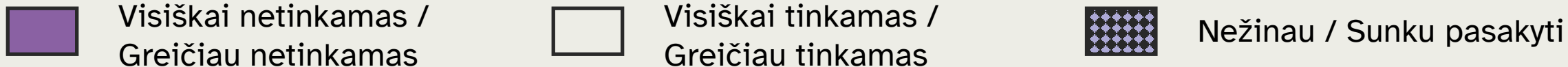
Įvertinkite, kiek pateiktas elgesys yra tinkamas ar netinkamas darbo vietoje:

Tomas susitikime pakomentuoja, kad **bendradarbė** atrodo labai seksualiai, ir dėl to jam yra sunku susikaupti. Netrukus paaiškina, kad tai pasakė tik juokais.

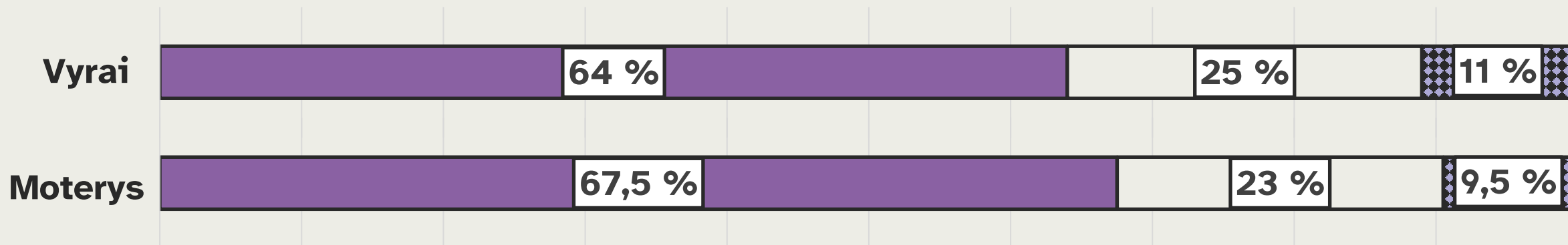
Laura susitikime pakomentuoja, kad **bendradarbis** atrodo labai seksualiai, ir dėl to jai yra sunku susikaupti. Netrukus paaiškina, kad tai pasakė tik juokais.

Įvertinkite, kiek pateiktas elgesys yra tinkamas ar netinkamas darbo vietoje (pagal lytį):

Tomas susitikime pakomentuoja, kad **bendradarbė** atrodo labai seksualiai, ir dėl to jam yra sunku susikaupti. Netrukus paaiškina, kad tai pasakė tik juokais.

Laura susitikime pakomentuoja, kad **bendradarbis** atrodo labai seksualiai, ir dėl to jai yra sunku susikaupti. Netrukus paaiškina, kad tai pasakė tik juokais.

 Visiškai netinkamas / Greičiau netinkamas   Visiškai tinkamas / Greičiau tinkamas   Nežinau / Sunku pasakyti

Seksualinio priekabiavimo vertinimas

Vertinant vyro seksualinį priekabiavimą prie moters ir moters seksualinį priekabiavimą prie vyro, bendri apklausos dalyvių atsakymai beveik nesiskiria: rezultatai rodo mažą toleranciją tokiam elgesiui – maždaug 6 iš 10 Lietuvos gyventojų jį laiko netinkamu.

Tačiau pažvelgus į apklaustų moterų ir vyrų nuomonę atskirai, atsiskleidžia požiūrio skirtumai.

Moterys abi situacijas vertina panašiai – tiek vyro priekabiavimą prie moters, tiek moters priekabiavimą prie vyro laiko vienodai netinkamais (po 68 proc.). Savo ruožtu vyrai dažniau netinkamu elgesiu laiko priekabiavimą prie moters (64 proc.), nei priekabiavimą prie vyro (57 proc.).

Tai rodo, kad tarp vyrų vis dar paplitusi nuostata, jog vyrai seksualinio priekabiavimo atvejais yra mažiau pažeidžiami, o moterų rodomas dėmesys turėtų būti pageidaujamas ar priimamas kaip komplimentas. Dėl to priekabiavimas prie vyrų dažnai neįvertinamas, o jo poveikis sumenkinamas.

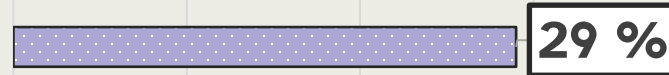
Savo darbo vietoje pamatėte, kaip kolega prisiglaudė prie kolegės, uždėjo ranką jai ant šlaunies ir pradėjo glostyti. Matote, kad kolegei tai nemalonu. Kaip jūs elgtumėtės?*

Iš karto išreikščiau nepritarimą šiam elgesiui

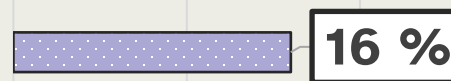
Pasikalbėčiau su kolege asmeniškai

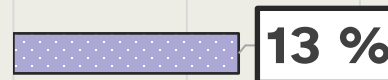
Pasikalbėčiau su kolega

Praneščiau atsakingiems asmenims apie pastebėtą kolegės elgesį

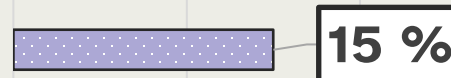
Nieko nedaryčiau

Kita

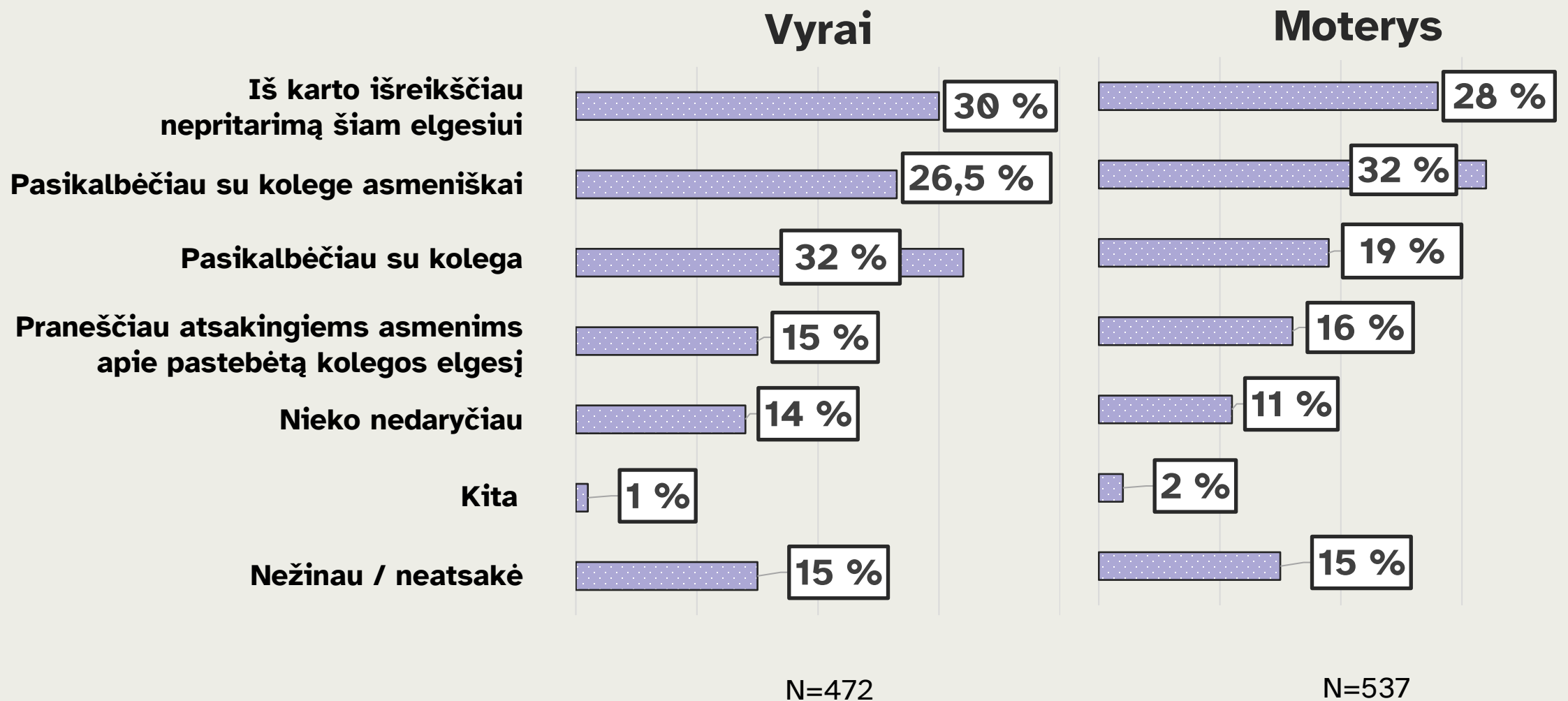

Nežinau / neatsakė

* Galimi keli atsakymai; suma viršija 100 proc.

Savo darbo vietoje pamatėte, kaip kolega prisiglaudė prie kolegės, uždėjo ranką jai ant šlaunies ir pradėjo glostyti. Matote, kad kolegei tai nemalonu. Kaip jūs elgtumėtės?*

*Galimi keli atsakymai; suma viršija 100 proc.

Veiksmai tapus seksualinio priekabiavimo liudininku (-e)

Išvydę seksualinį priekabiavimą darbo vietoje, apytiksliai trečdalis apklaustųjų iškart išreikštų nepritarimą tokiam elgesiui. Šis skaičius panašus tiek vyrų, tiek moterų grupėje.

Pasiryžimas išreikšti nepritarimą netinkamam elgesiui varijuoja priklausomai nuo respondentų amžiaus: dažniau nepritarimą iškart išreikštų jauniausi (18–25 m.) apklausos dalyviai – net 42 proc. Rečiausiai – vyriausi (56 m. ir vyresni) respondentai (24,5 proc.).

Susidūrusios su situacija, moterys labiau linkusios pasikalbėti su seksualinio priekabiavimo auka (32 proc.), nei su priekabiautoju (19 proc.). Vyrai – priešingai: 32 proc. vyrų teigia, kad asmeniškai pasikalbėtų su priekabiavusiu kolega, 26,5 proc. – kad pasikalbėtų su kolege, kuri patyrė priekabiavimą.

Mažą skaičių žmonių, kurie ryžtųsi į netinkamą elgesį reaguoti čia ir dabar, galima paaikškinti psichologiniu reiškiniu, žinomu [stebėtojo efekto](#) pavadinimu (angl. *bystander effect*). Stebėtojo efektas reiškia, kad žmonės yra mažiau linkę reaguoti į sudėtingas situacijas ar padėti kitiems nelaimės atveju, jei aplink yra daugiau žmonių. Stebėtojo efektas daugiausiai tyrinėtas tokiuose kontekstuose, kaip viešoje vietoje ištikęs širdies smūgis, pastebėtas užpuolimas gatvėje, avarija ir pan., tačiau toks pat efektas atpažįstamas ir seksualinio priekabiavimo situacijose darbovietėje.

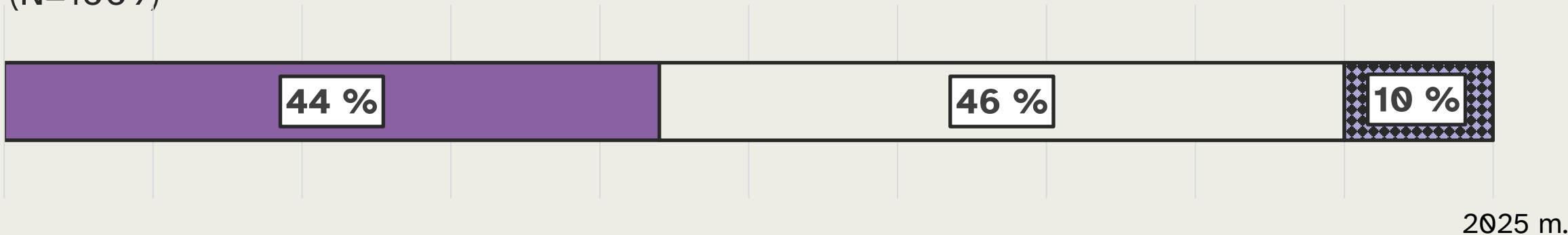
Tai reiškia, kad pastebėję seksualinį priekabiavimą, žmonės rečiau linkę sureaguoti vietoje, eiti į pagalbą nukentėjusiai, sustabdyti nepageidaujamą elgesį, jei aplink yra kitų kolegų. Stebėtojai nesikiša, nes nežino, kaip reaguoti, bijo neigiamų pasekmių ar atsakomųjų veiksmų, o kitų neveikimas siunčia signalą, jog situacija „ne tokia rimta“.

Kiek jūs sutinkate ar nesutinkate su žemiau pateiktais teiginiais?

Moterys dažnai išgalvoja arba perdeda pareiškimus **apie seksualinį priekabiavimą**
(N=1009)

Moterys dažnai išgalvoja arba perdeda pareiškimus **apie smurtą ar išprievartavimą**
(N=1007)

Visiškai nesutinku / Iš dalies nesutinku

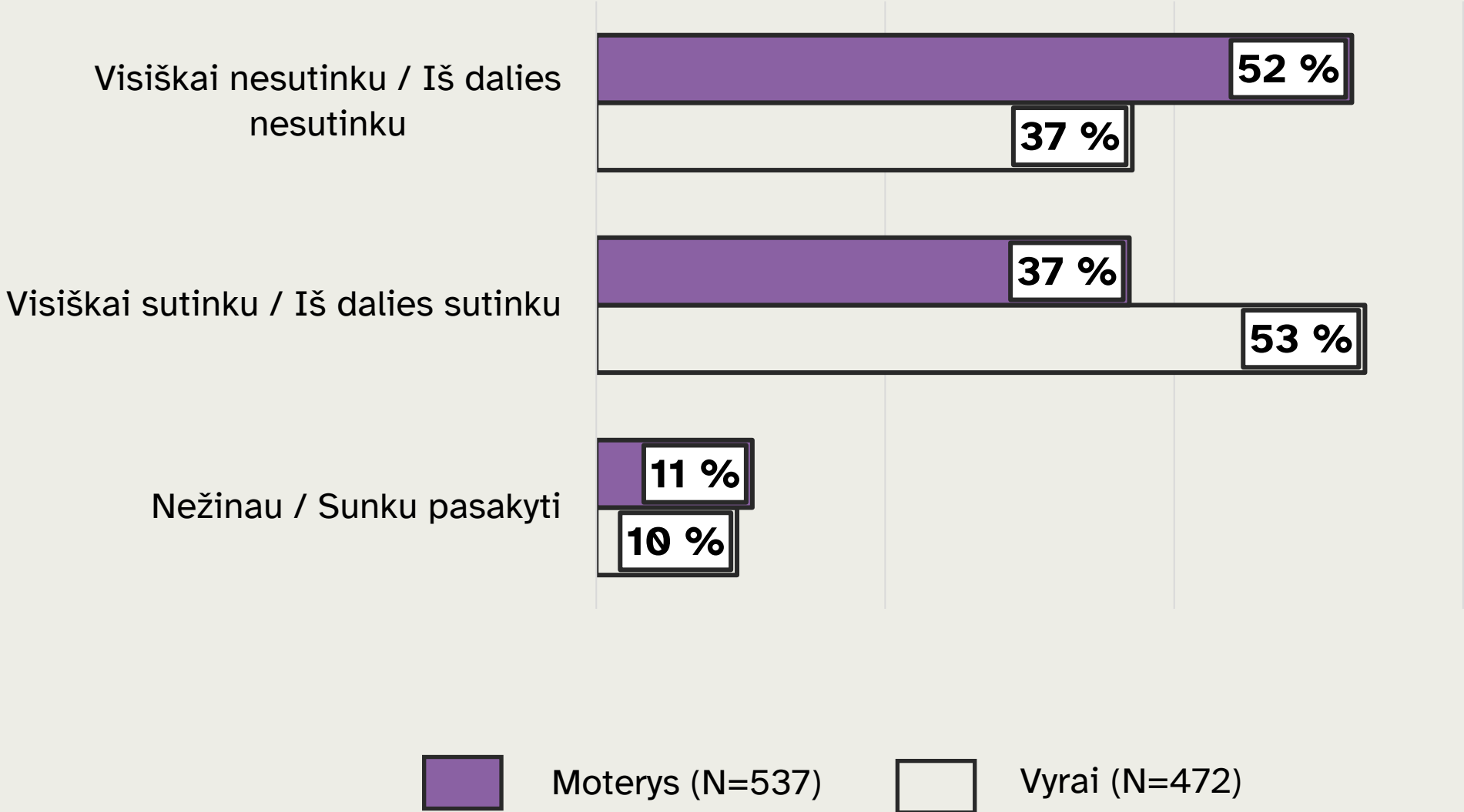

Visiškai sutinku / Iš dalies sutinku

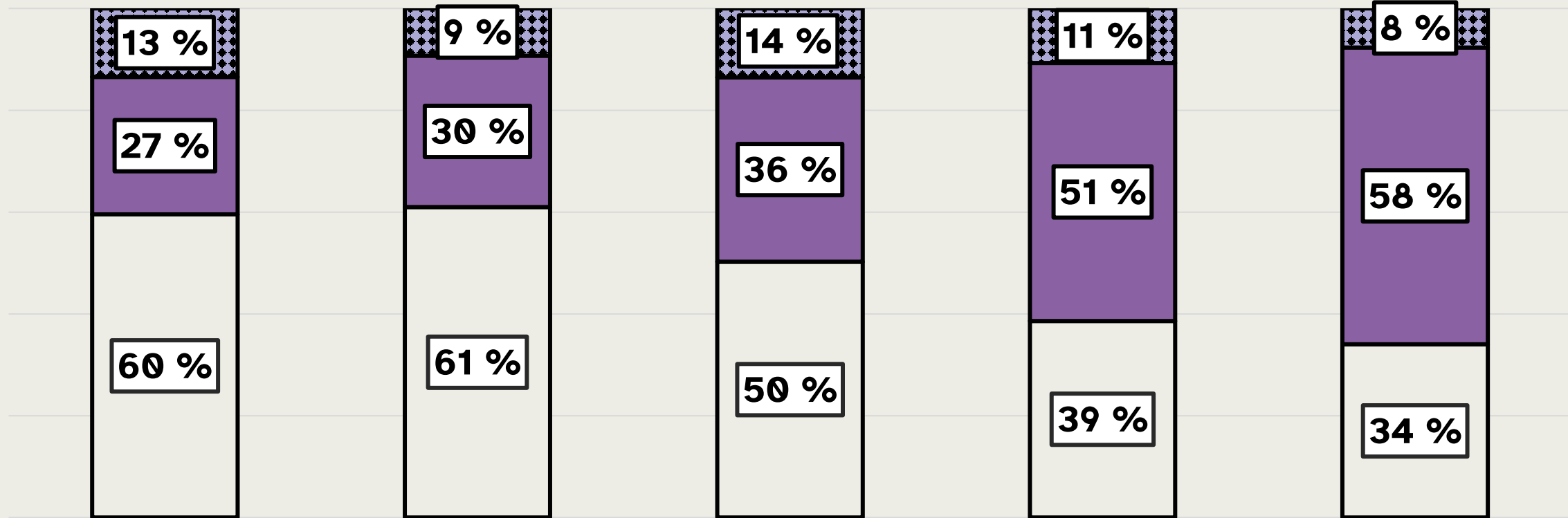

Nežinau / Sunku pasakyti

Moterys dažnai išgalvoja arba perdeda pareiškimus apie seksualinį priekabiavimą

Moterys dažnai išgalvoja arba perdeda pareiškimus apie seksualinį priekabiavimą

18–25 m.

26–35 m.

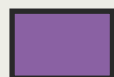
36–45 m.

46–55 m.

56 m. ir daugiau

Visiškai nesutinku /
Greičiau nesutinku

Visiškai sutinku /
Iš dalies sutinku

Nežinau / Sunku pasakyti

Pasitikėjimas nukentėjusiomis moterimis

Apklaustos rezultatai rodo, kad 44 proc. respondentų (-čių) visiškai arba iš dalies sutinka, jog moterys dažnai išgalvoja arba perdeda pareiškimus apie seksualinį priekabiavimą. Atsakymų pasiskirstymui įtakos turėjo lytis – statistiškai reikšmingai dažniau su teiginiu sutiko vyrai (53 proc.) negu moterys (37 proc.), o su teiginiu daugiau nesutiko moterys (52 proc.) negu vyrai (37 proc.). Tai rodo, kad moterys yra labiau linkusios palaikyti kitas moteris ir tikėti jų patirčių tikrumu apie seksualinį priekabiavimą ar, tikėtina, kitokį netinkamą elgesį.

Amžiaus kategorijoje taip pat matomi skirtumai. Teiginiui nepritarė didesnė dalis jaunesnių respondentų (-čių) (60–61 proc.), tarp vyresnių žmonių šis skaičius siekė 34–39 proc. Skaičiai rodo, kad moteris palaikančių jaunesnių ir vyresnių respondentų (-čių) dalis skyrėsi beveik du kartus. Kitaip tariant, požiūrio į moterų patirtis skirtumai atspindi aiškius kartų požiūrių skirtumus.

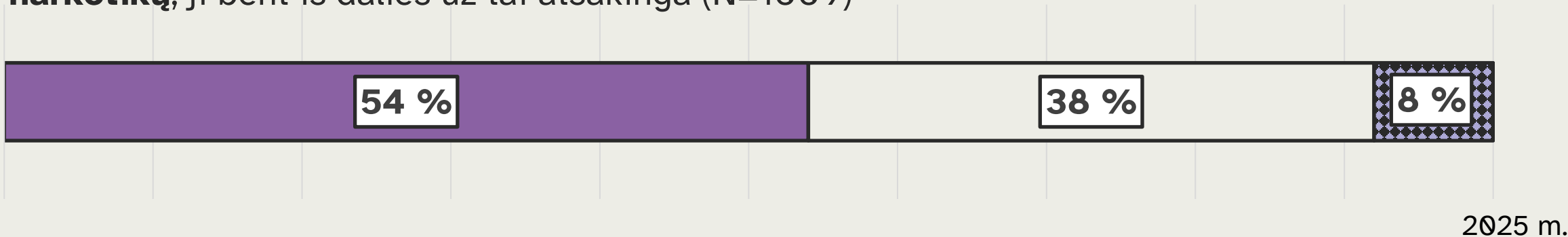
Rezultatus apie seksualinį priekabiavimą galima palyginti su kitomis smurto lyties pagrindų formomis. 2024 m. „Eurobarometro“ apklausoje buvo teiraujama, ar respondentai (-ės) sutinka ar nesutinka, kad moterys dažnai išgalvoja arba perdeda pareiškimus apie smurtą ir išprievartavimą.

Rezultatai atskleidžia, kad moterys yra daugiau kaltinamos išgalvojant / perdedant pareiškimus apie seksualinį priekabiavimą (44 proc.) nei smurtą ar prievartą (29 proc.). Tai reiškia, kad dėl vieno smurto lyties pagrindų formų visuomenėje moterys yra kaltinamos daugiau negu dėl kitų. Apie seksualinį priekabiavimą prabilusios moterys rizikuoja sulaukti mažiau empatijos ir daugiau abejonės jų patirtimi. Vyraujančios nuostatos kuria aplinką, kurioje moterims yra nepalanku prisipažinti apie seksualinį priekabiavimą. Tai prisideda prie dar didesnio seksualinio priekabiavimo reiškinio latentškumo.

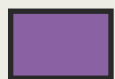
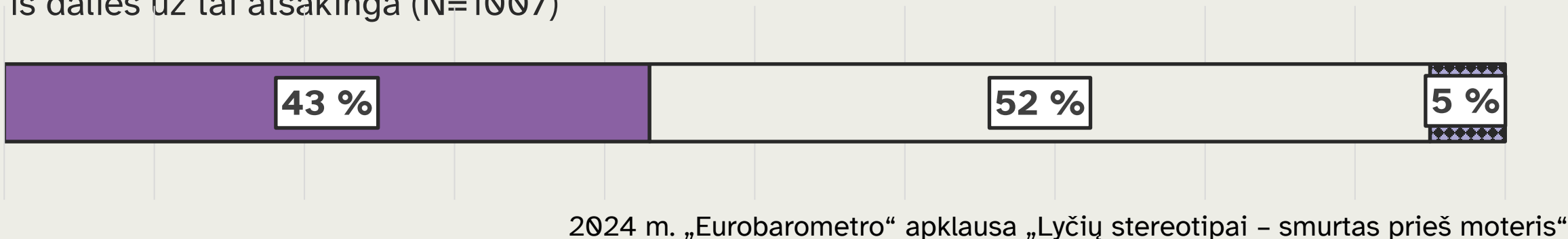
Kiek jūs sutinkate ar nesutinkate su žemiau pateiktais teiginiais?

Jei moteris patiria seksualinį priekabiavimą būdama **apsvaigusi nuo alkoholio ar narkotikų**, ji bent iš dalies už tai atsakinga (N=1009)

Jei moteris patiria **seksualinį smurtą** būdama apsvaigusi nuo alkoholio ar narkotikų, ji bent iš dalies už tai atsakinga (N=1007)

Visiškai sutinku /
Iš dalies sutinku

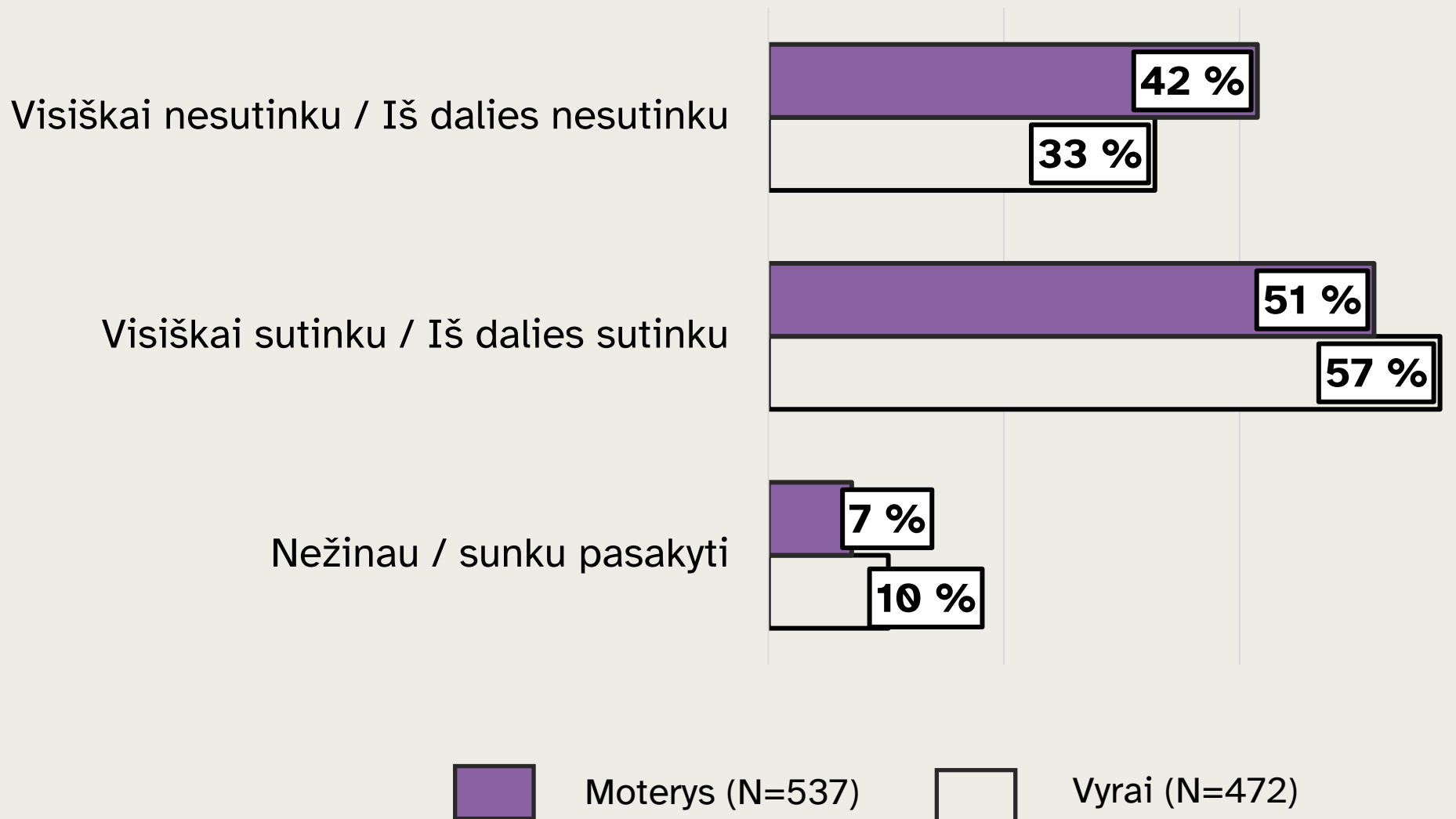

Visiškai nesutinku /
Iš dalies nesutinku

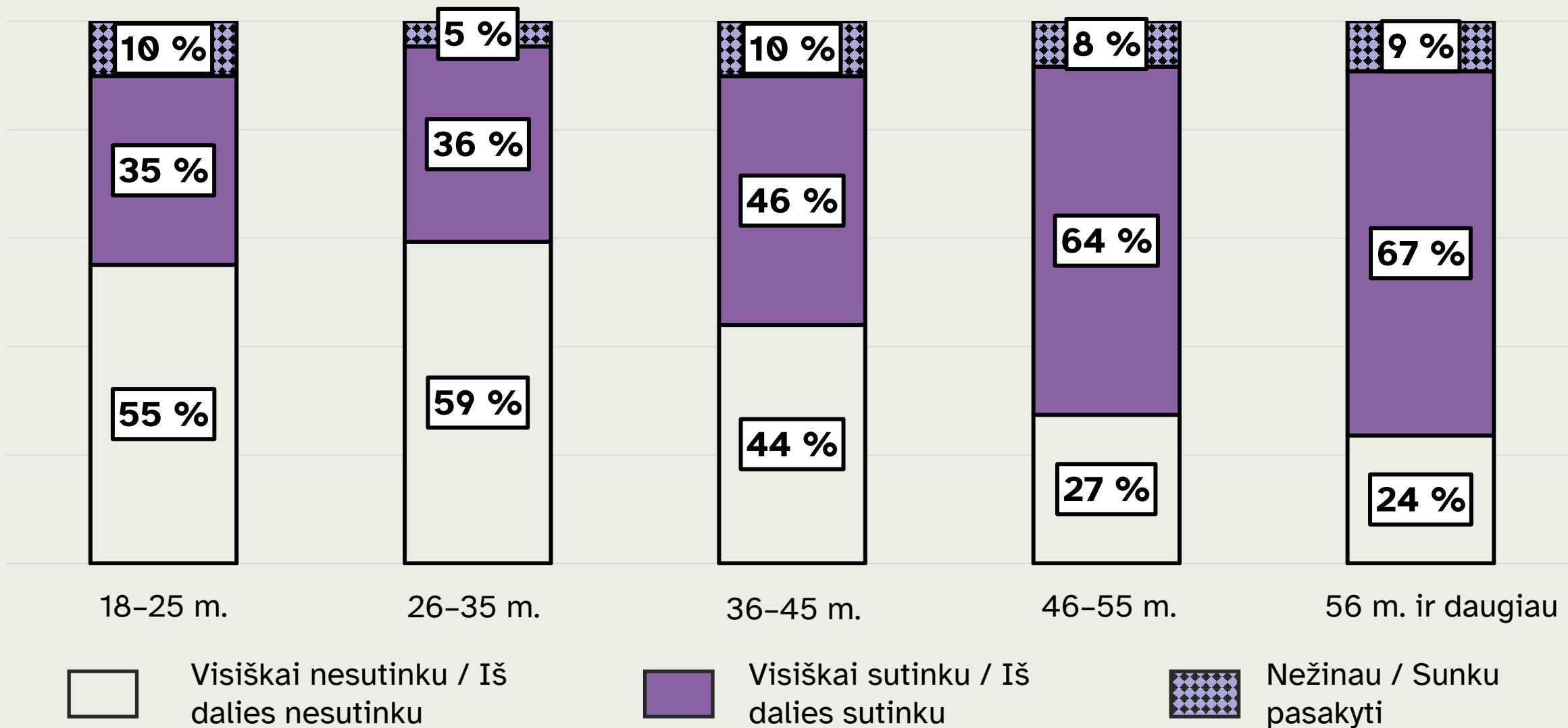

Nežinau / Sunku pasakyti /
Atsisakau nurodyti

Jei moteris patiria seksualinį priekabiavimą būdama apsvaigusi nuo alkoholio ar narkotikų, ji bent iš dalies už tai atsakinga

Jei moteris patiria seksualinį priekabiavimą būdama apsvaigusi nuo alkoholio ar narkotikų, ji bent iš dalies už tai atsakinga

Alkoholio / narkotikų ryšys su seksualiniu priekabiavimu

Apklausoje buvo užduotas klausimas, ar moteris yra bent iš dalies atsakinga dėl seksualinio priekabiavimo, jei ji yra apsvaigusi nuo alkoholio ar narkotikų. Rezultatai rodo, kad bendrai 1 iš 2 (54 proc.) visiškai arba iš dalies sutinka su tokiu teiginiu. Nuostatos išsiskyrė lyties, išsilavinimo ir gyvenamosios vietos atžvilgiu – statistiškai reikšmingai dažniau iš dalies su teiginiu sutiko vyrai, o visiškai nesutiko moterys, aukščiausio išsilavinimo ir didmiesčių gyventojai (-os).

Ryški ir amžiaus skirtis. Moteris palaikė, t. y., teiginiui nepritarė dvigubai daugiau jaunesnių (55–59 proc.) asmenų negu vyresnio amžiaus (24–27 proc.) respondentų (-čių).

Šie rezultatai dar kartą rodo didesnę moterų solidarizavimąsi su kitomis moterimis, kuris gali būti susijęs su jų pačių ar jų artimos aplinkos moterų patirtimis. Jaunesnių žmonių palaikančios nuostatos taip pat gali būti aiškinamos didesniu socialiniu sąmoningumu seksualinio priekabiavimo ir nelygybių temoms, o vyresnių kartų požiūriai labiau atspindi tradicinį, moterims atsakomybę perkeltantį etosą.

Rezultatus apie seksualinį priekabiavimą galima palyginti su kitomis smurto lyties pagrindu formomis. 2024 m.

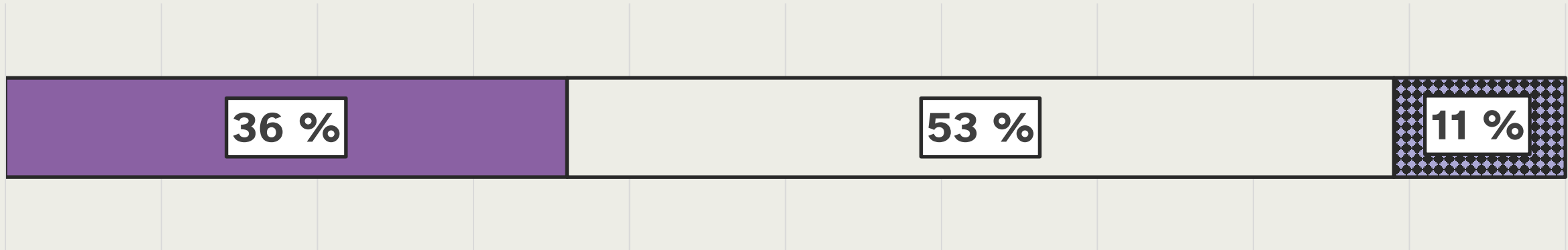
„Eurobarometro“ apklausoje buvo klausama, ar moteris yra bent iš dalies atsakinga dėl seksualinio smurto, jei ji apsvaigusi nuo alkoholio ar narkotikų.

Rezultatai parodė, kad seksualinio priekabiavimo atveju visuomenės nuostatos moterų atžvilgiu ir šįkart yra mažiau palankios. Manančiųjų, kad nuo alkoholio / narkotikų apsvaigusi moteris yra bent iš dalies atsakinga dėl seksualinio priekabiavimo, buvo pusė (54 proc.), o manančiųjų, kad ji atsakinga dėl seksualinio smurto, buvo mažiau – 43 proc. Dalinės atsakomybės už seksualinį priekabiavimą priskyrimas nukentėjusiai pusei esant tam tikroms aplinkybėms atspindi nukentėjusiųjų kaltinimą (angl. *victim blaming*) ir mažina moterų pasiryžimą pranešti apie seksualinį priekabiavimą.

Kiek jūs sutinkate ar nesutinkate su žemiau pateiktas teiginiais?

Jei moteris **nepateikė oficialaus skundo**, tai situacija nebuvo pakankamai rimta, kad būtų laikoma seksualiniu priekabiavimu (N=1009)

2025 m.

Visiškai nesutinku / Iš dalies nesutinku

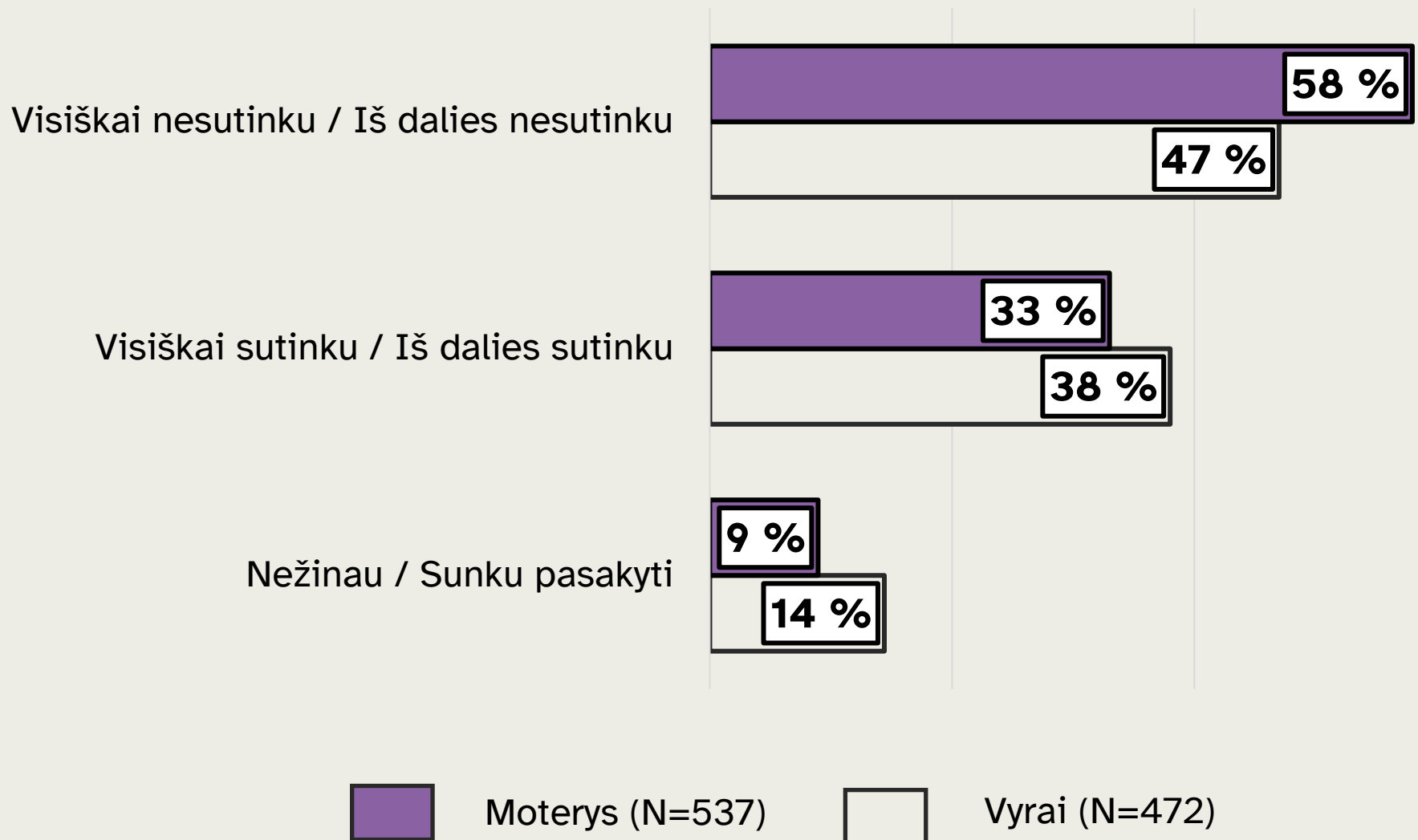

Visiškai sutinku / Iš dalies sutinku

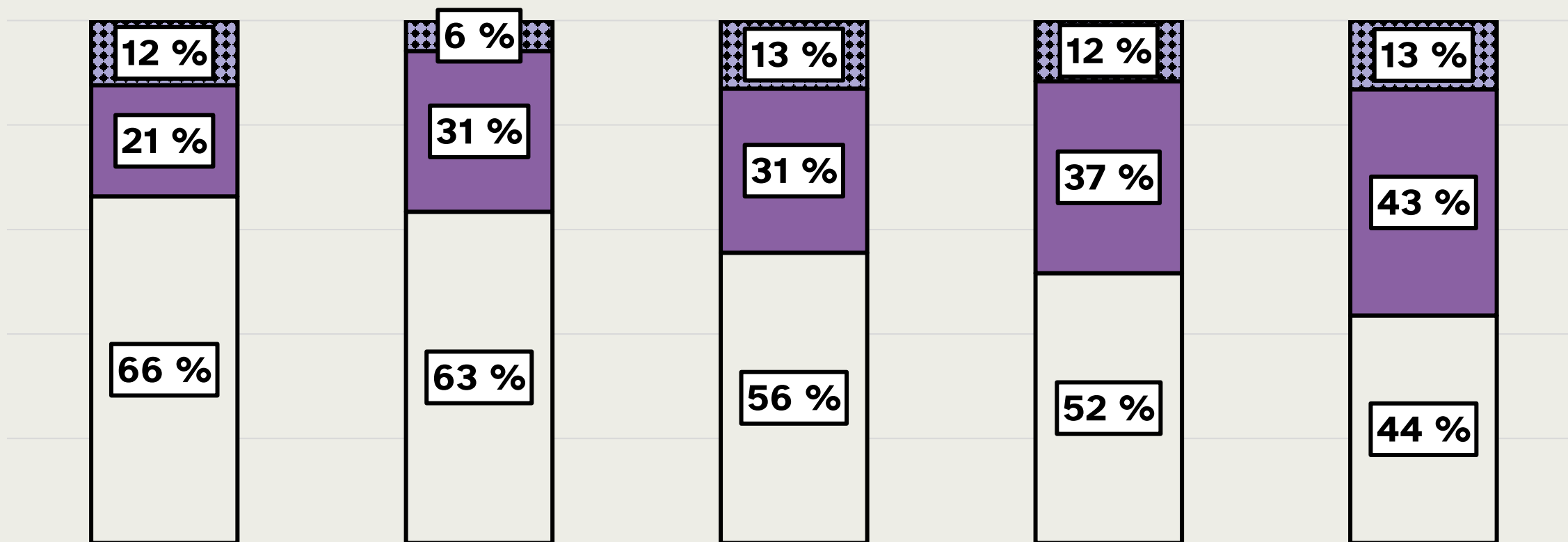

Nežinau / Sunku pasakyti

Jei moteris nepateikė oficialaus skundo, tai situacija nebuvo pakankamai rimta, kad būtų laikoma seksualiniu priekabiavimu

Jei moteris nepateikē oficialaus skundo, tai situacija nebuvo pakankamai rimta, kad būtų laikoma seksualiniu priekabiavimu

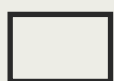
18–25 m.

26–35 m.

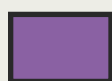
36–45 m.

46–55 m.

56 m. ir daugiau

Visiškai nesutinku / Iš dalies nesutinku

Visiškai sutinku / Iš dalies sutinku

Nežinau / Sunku pasakyti

Pranešimas apie seksualinį priekabiavimą

Visuomenėje vis dar gajus požiūris, jog moters patirtas seksualinis priekabiavimas gali būti pripažįstamas tik tuomet, kai ji aktyviai apie tai praneša ir įrodo, kad toks elgesys iš tiesų vyko. 2024 m.

„Eurostat“, „Pagrindinių teisių agentūros“ (FRA) ir „EIGE“ atliktas tyrimas parodė, kad apie smurtą lyties pagrindu moterys dažniausiai pasisako savo artimiausioje aplinkoje, o į institucijas kreipiasi tik retais atvejais. Tam įtakos turi gėdos ir kaltės jausmai, netikėjimas, kad situacija pasikeis, taip pat – moterų kaltinimo tendencijos visuomenėje.

Apklausoje buvo prašoma įvertinti, kiek respondentai (-ės) sutinka ar nesutinka, kad situacija nebuvo pakankamai rimta, jei moteris nepateikė oficialaus skundo dėl seksualinio priekabiavimo.

Rezultatai parodė, kad trečdalis (36 proc.) asmenų iš dalies arba visiškai sutinka, kad jei nebuvo pateiktas oficialus skundas, tai situacija nebuvo pakankamai rimta, kad būtų laikoma seksualiniu priekabiavimu.

Dažniau iš dalies tam pritarė vyrai negu moterys. Visiškai su teiginiu nesutiko moterys, aukščiausio išsilavinimo, didžiausių pajamų ir didžiųjų miestų gyventojai (-os).

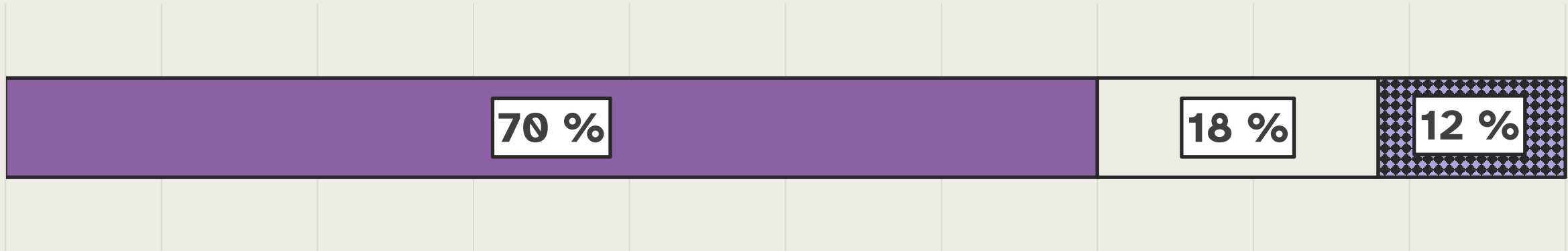
Ryški moterų palaikymo tendencija tarp jaunesnio amžiaus apklausos dalyvių. Su teiginiu iš dalies arba visiškai nesutiko maždaug 6 iš 10 18–35 metų amžiaus asmenų, o tarp vyriausio amžiaus grupės apklaustųjų šis skaičius siekė 4 iš 10.

Respondenčių nuostata, kad oficialaus skundo nebuvimas nepatvirtina, kad seksualinio priekabiavimo nebuvo, gali būti siejama su jų ar jų artimos aplinkos moterų patirtimis. Žinodamos, kad pranešusios gali sulaukti kaltinimo, ir dažnai stingant apčiuopiamų įrodymų, moterys apklausoje palaikė kitas moteris dažniau negu vyrai. Jaunesnių, išsilavinusių, didmiesčiuose gyvenančių žmonių palaikančias nuostatas galima sieti su didesniu sąmoningumu ir suvokimu apie egzistuojančius individualius, struktūrinius barjerus pranešti apie netinkamą elgesį darbo aplinkoje.

Kiek jūs sutinkate ar nesutinkate su žemiau pateiktas teiginiais?

Moterys nepraneša apie seksualinį priekabiavimą, nes bijo, kad tai **neigiamai paveiks jų karjerą** (N=1009)

2025 m.

Visiškai nesutinku / Iš dalies nesutinku

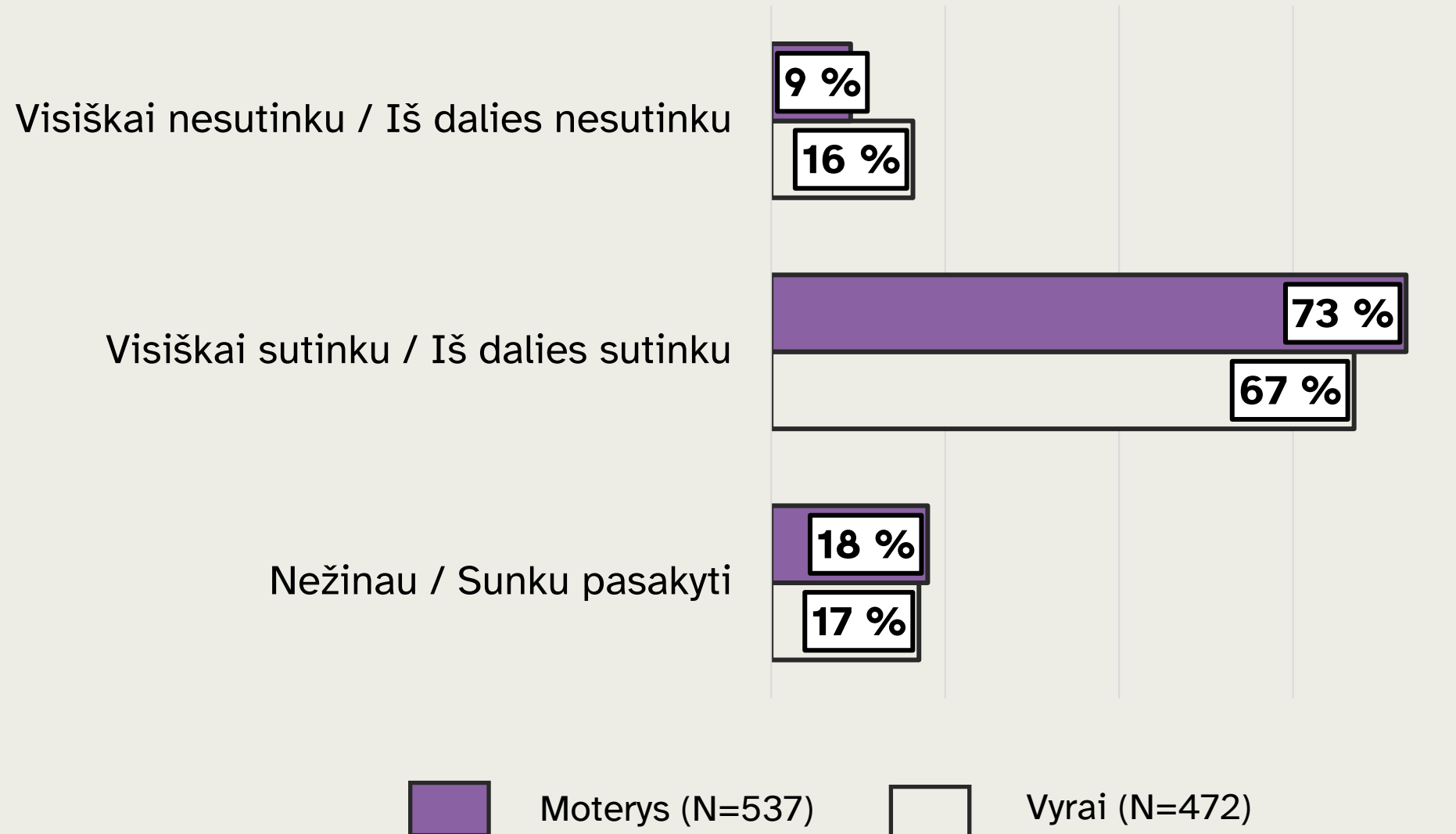

Visiškai sutinku / Iš dalies sutinku

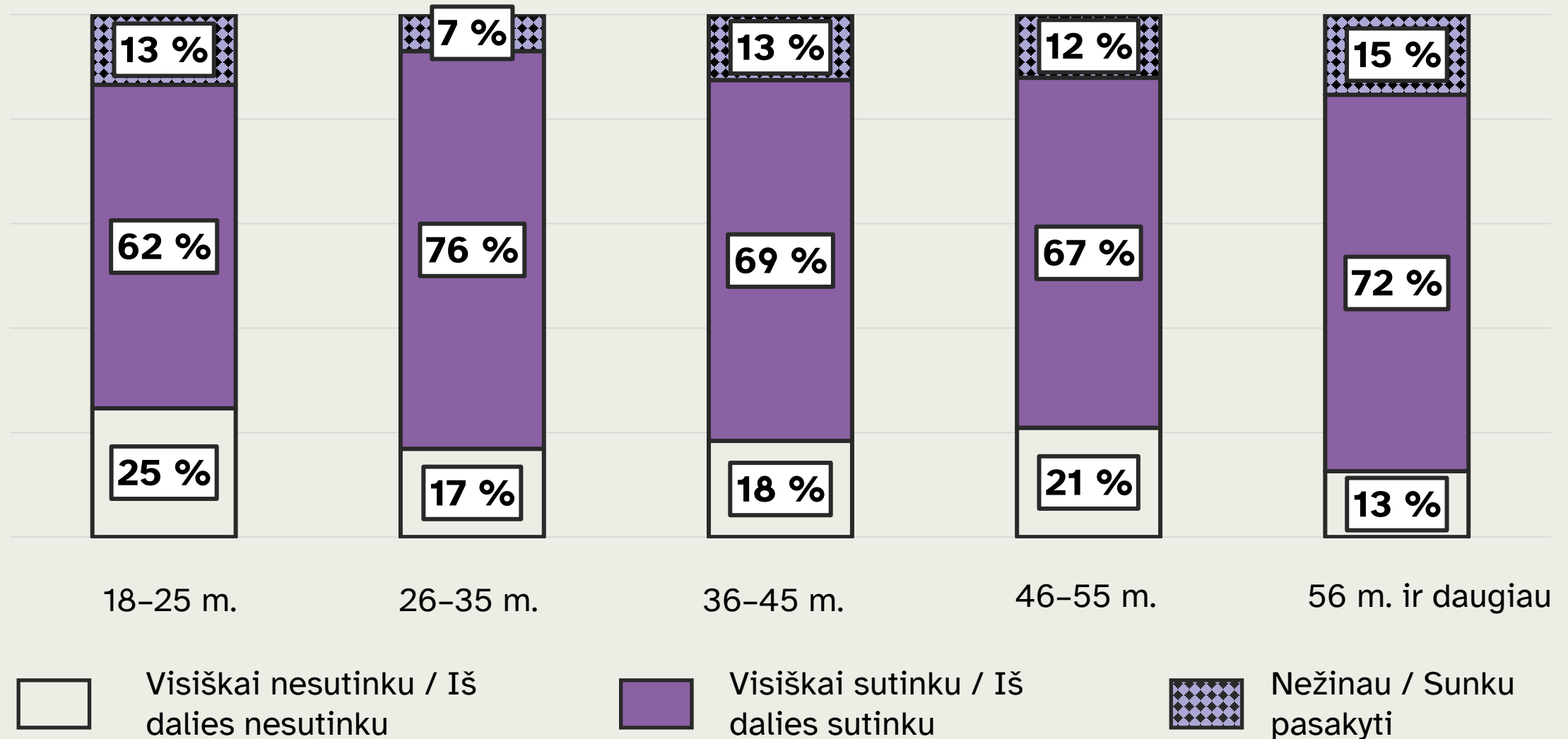

Nežinau / Sunku pasakyti

Moterys nepraneša apie seksualinį priekabiavimą, nes bijo, kad tai neigiamai paveiks jų karjerą

Moterys nepraneša apie seksualinį priekabiavimą, nes bijo, kad tai neigiamai paveiks jų karjerą

Pranešimo įtaka karjerai

Kaip teigia Tarptautinė darbo organizacija, pranešimas apie seksualinį smurtą darbo vietoje gali turėti rimtų pasekmių moters karjerai – ji gali sulaukti neigiamų veiklos vertinimų, būti atstumta bendradarbių, susidurti su sunkumais siekti paaukštinimo ar atlyginimo padidinimo. Kai kurios moterys taip pat gali būti skatinamos palikti darbovietę ar išgyventi darbo aplinkos dalyvių priešišumą.

Apklausoje buvo prašoma įvertinti, ar, respondentų (-čių) nuomone, moterys bijo, kad pranešimas apie seksualinį priekabiavimą neigiamai paveiks jų karjerą.

Rezultatai rodo, kad visuomenė gana tvirtai atpažįsta šią riziką – su teiginiu sutikusiujų dalis siekė 70 proc. Moterys sutiko šiek tiek dažniau (73 proc.) nei vyrai (67 proc.). Taip pat dažniau sutiko rajonų centrų gyventojai (-os).

Vyresnio amžiaus respondentai (-ės) dažniau pritarė teiginiui nei jaunesnio amžiaus. Pavyzdžiui, 7 iš 10-ies 46 m. ir vyresnių žmonių visiškai arba iš dalies sutiko su juo, o tarp jauniausiųjų (18–25 m.) pritariamai atsakė 6 iš 10.

Rezultatai rodo, kad moterys kiek geriau nei vyrai atpažįsta vieną iš pagrindinių rizikų, susijusių su pranešimu apie seksualinį priekabiavimą. Tai galima sieti su jų pačių ar jų aplinkos moterų patirtimis, taip pat su didesniu jautrumu šiai temai. Didesnį vyresnių respondentų pritarimą teiginiui, tikėtina, lemia jų ilgesnis dalyvavimas darbo rinkoje ir per laiką susiformavusi nuostata, kad pranešimas apie netinkamą elgesį, įskaitant seksualinį priekabiavimą, gali turėti neigiamų pasekmių pranešusiam asmeniui.

Vis dėlto svarbu pabrėžti, kad neigiama įtaka moters karjerai pranešus apie seksualinį priekabiavimą visuomenės yra atpažįstama kaip rimta rizika. Tai svarbus signalas ir darbdaviams (-ėms), skatinantis juos sukurti saugius pranešimo kanalus ir skirti daugiau dėmesio pagarbios organizacijos kultūros formavimui.

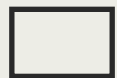
Kiek jūs sutinkate ar nesutinkate su žemiau pateiktais teiginiais?

Už seksualinį priekabiavimą yra atsakingas tik tokius veiksmus atliekantis vyras (N=1009)

2025 m.

Visiškai nesutinku / Iš dalies nesutinku

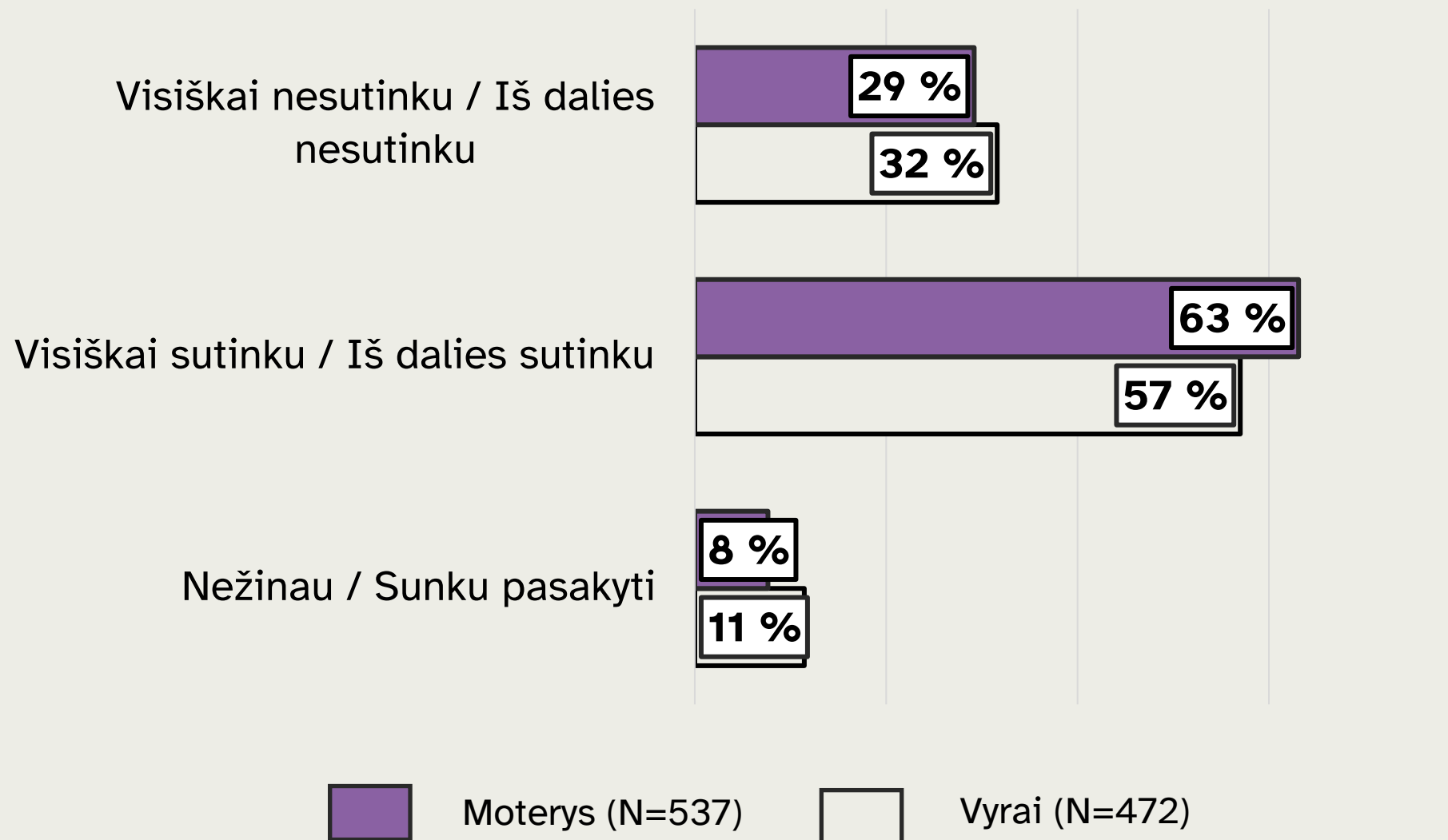

Visiškai sutinku / Iš dalies sutinku

Nežinau / Sunku pasakyti

Už seksualinį priekabiavimą yra atsakingas tik tokius veiksmus atliekantis vyras

Priekabiaujančio asmens atsakomybė

Nors nuo seksualinio priekabiavimo gali nukentėti tiek vyrai, tiek moterys, dažniau jį patiria moterys. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, darbe nuo seksualinio priekabiavimo per savo gyvenimą yra nukentėjusi kas penkta Lietuvos moteris (19,1 proc.) ir 6,6 proc. vyrų. Dėl to šis netinkamas elgesys yra priskiriamas vienai iš smurto lyties pagrindų formų.

Apklausoje buvo prašoma įvertinti teiginį, ar, apklaustųjų nuomone, už seksualinį priekabiavimą yra atsakingas tik tokius veiksmus atliekantis vyras. 6 iš 10 apklaustųjų su teiginiu sutiko, o trečdalis (30 proc.) nesutiko. Dažniau su teiginiu sutiko moterys (63 proc.) negu vyrai (57 proc.), taip pat 26–35 m. amžiaus, aukščiausio išsilavinimo bei didžiausių pajamų respondentai (-ės).

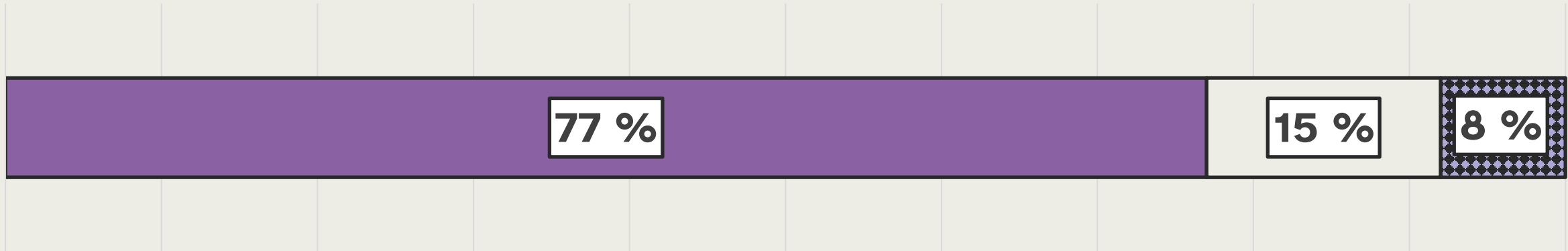
Moterų, jaunimo, aukščiausio išsilavinimo ir didžiausias pajamas gaunančių respondentų (-čių) didesnę priekabiaujančio asmens atsakomybės pripažinimą galima sieti su didesniu sąmoningumu seksualinio priekabiavimo tema bei reikšmingu visuomenės įvykių (pvz., „#MeToo“ judėjimo) poveikiu šios temos suvokimui.

Vis dėlto verta atkreipti dėmesį, kad visuomenėje kas trečias žmogus visiškai nesutinka arba greičiau nesutinka, jog už seksualinį priekabiavimą yra atsakingas tik tokį elgesį inicijuojantis vyras. Tai rodo, kad nemaža dalis visuomenės vis dar linkusi kaltės dalį perkelti nuo priekabiavimo nukentėjusiai pusei, o šią kaltę sieti su moters išvaizda, elgesiu ar kitomis aplinkybėmis.

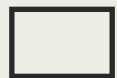
Kiek jūs sutinkate ar nesutinkate su žemiau pateiktas teiginiais?

Darbdavys turi užtikrinti, kad darbovietėje nebūtų seksualinio priekabiavimo
(N=1009)

2025 m.

Visiškai nesutinku / Iš dalies nesutinku

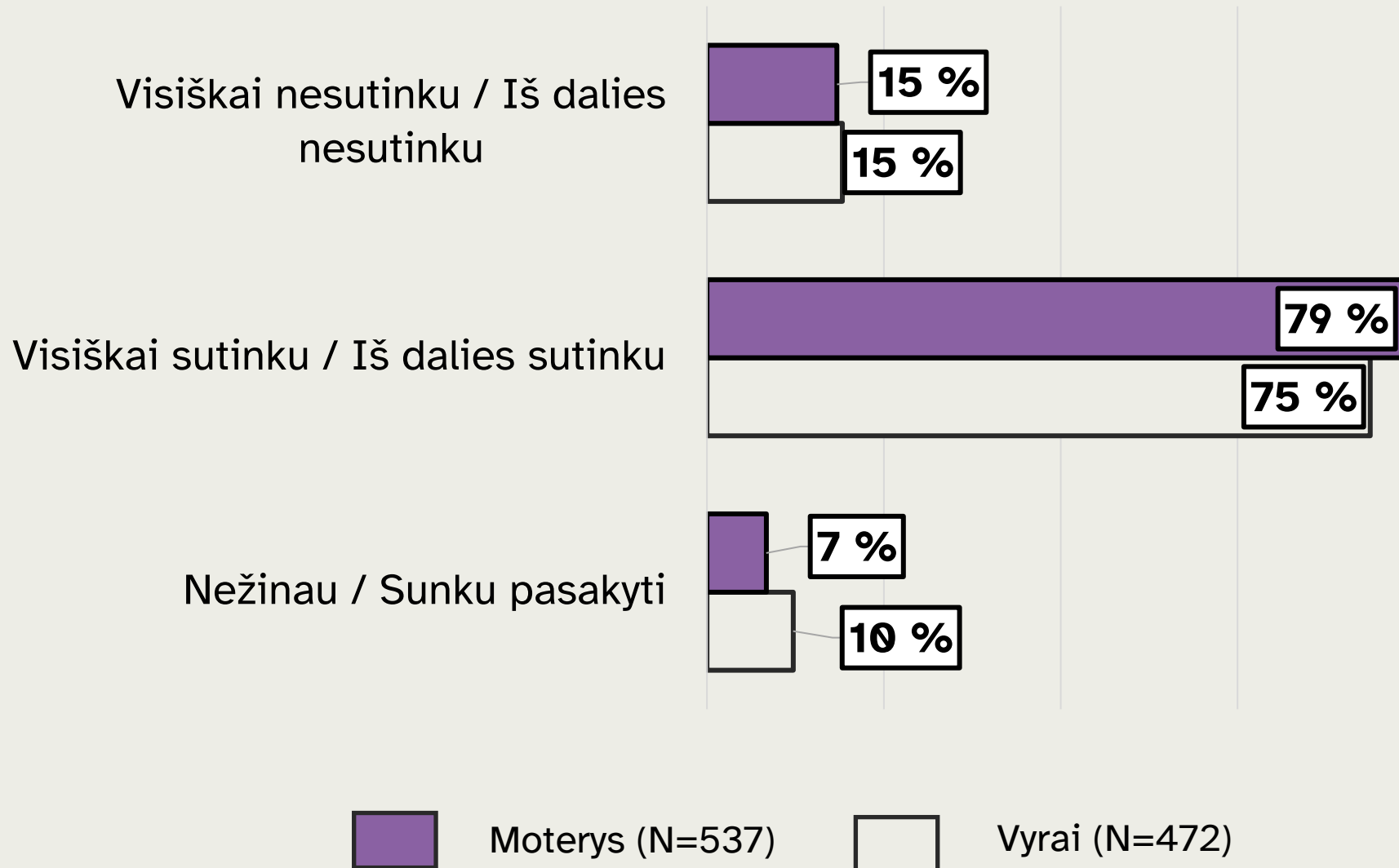

Visiškai sutinku / Iš dalies sutinku

Nežinau / Sunku pasakyti

Darbdavys turi užtikrinti, kad darbovietėje nebūtų seksualinio priekabiavimo

Darbdavių vaidmuo

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas ir Lygių galimybių įstatymas įpareigoja darbdavius (-es) užtikrinti, kad darbuotojai nepatirtų seksualinio priekabiavimo, o tokio pobūdžio atvejai būtų atsakingai ištiriami. Darbo kodeksas taip pat numato pareigą darbdaviams (-ėms), kurių vidutinis darbuotojų skaičius yra daugiau kaip penkiasdešimt, darbovietėje patvirtinti smurto ir priekabiavimo prevencijos politiką, ją paskelbti ir įgyvendinti.

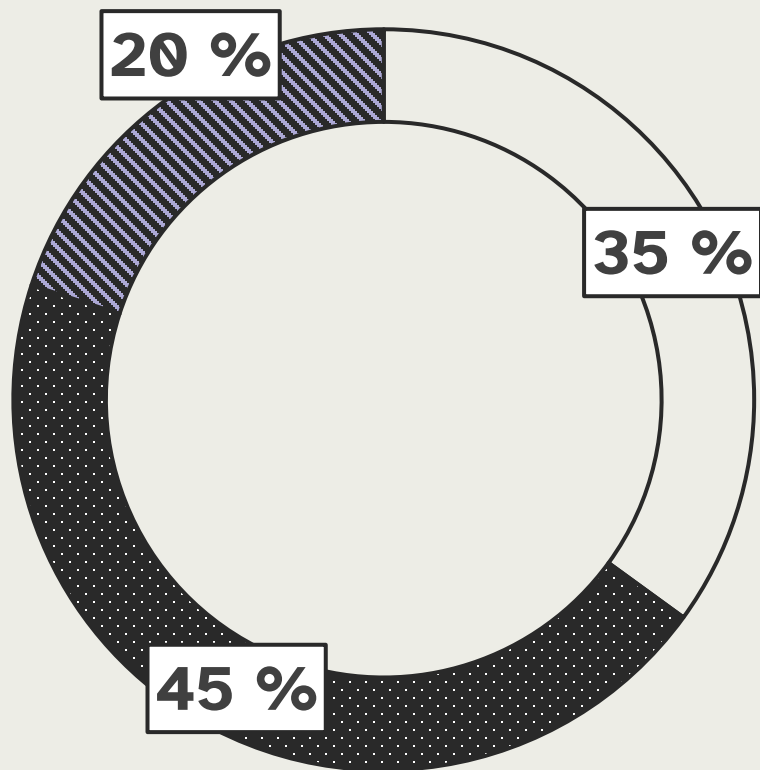
Apklausoje buvo pateiktas teiginys: „Darbdavys turi užtikrinti, kad darbovietėje nebūtų seksualinio priekabiavimo“ ir prašoma įvertinti, ar respondentai (-ės) su juo sutinka ar nesutinka. Beveik 8 iš 10 apklaustųjų iš dalies arba visiškai sutiko su teiginiu. Su teiginiu dažniau visiškai sutiko moterys, aukščiausio išsilavinimo ir didžiausių pajamų respondentai (-ės).

Rezultatai rodo, kad visuomenė darbdaviams (-ėms) kelia lūkestį užtikrinti darbo aplinką be seksualinio priekabiavimo. Tačiau praktikoje dažnai apsiribojama vien tik smurto ir priekabiavimo prevencijos politikos aprašo patvirtinimu. Tokie dokumentai neretai lieka tik formalumu, o darbuotojai (-os) nėra informuojami (-os) apie konkrečius veiksmus: kur kreiptis dėl netinkamo elgesio, kaip vyksta atvejų nagrinėjimo procedūra, kokios galimos pasekmės ir pan. Kita problema – prastas netinkamo elgesio apraiškų atpažinimas tarp pačių darbuotojų ir darbdavių, dėl kurio seksualinio priekabiavimo atvejai neretai lieka nepastebėti arba nuvertinami.

Daugiau informacijos apie seksualinio priekabiavimo prevenciją

bei ką daryti patyrus seksualinį priekabiavimą arba tapus jo liudininke (-u) galima rasti interneto svetainėje www.lygybe.lt.

Ar jūs žinote bent vieną **moterį**, kuri savo gyvenime būtų bent kartą patyrusi seksualinį priekabiavimą?

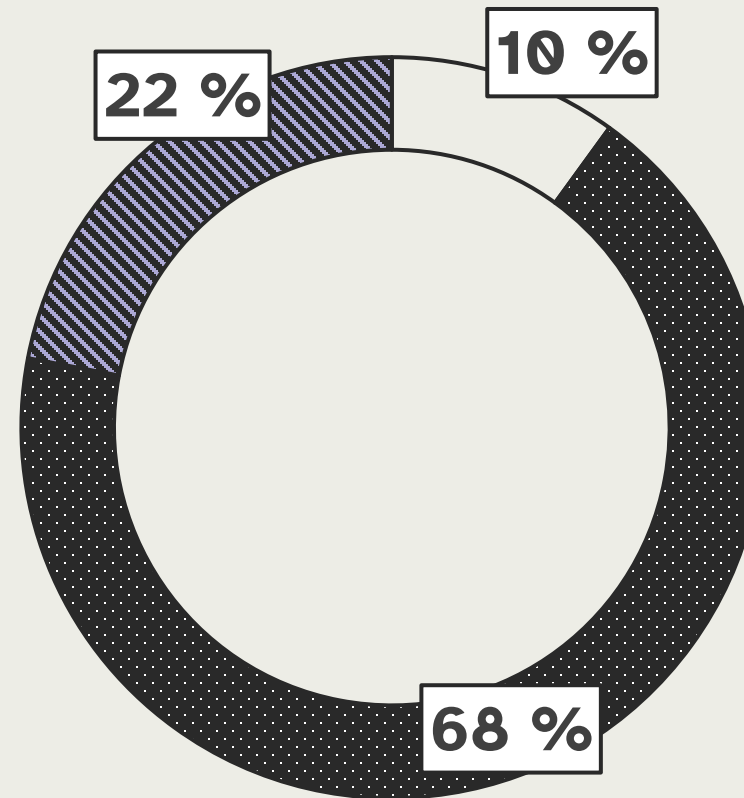

□ Taip

■ Ne

▨ Nežinau / Sunku pasakyti

Ar jūs žinote bent vieną **vyrą**, kuris savo gyvenime būtų bent kartą patyręs seksualinį priekabiavimą?

Žinojimas apie seksualinį priekabiavimą

Žinančios bent vieną moterį, kuri patyrė seksualinį priekabiavimą, dažniau nurodė moterys (40 proc.), nei vyrai (29 proc.).

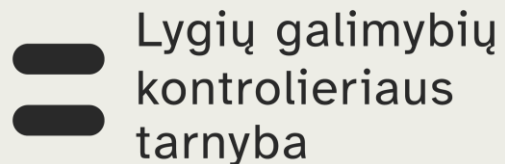
Analogiškai, žinantys bent vieną seksualinį priekabiavimą patyrusį vyrą, dažniau nurodė vyrai (12 proc.), nei moterys (8 proc.).

Iš apklausos matyti, kad žinojimas apie seksualinio priekabiavimo patirtis yra selektyvus ir priklauso nuo lyties. Rezultatai siejasi su realia situacija – moterys žymiai dažniau patiria seksualinį priekabiavimą. [2024 m. Europos lyčių lygybės instituto, Pagrindinių teisių agentūros ir „Eurostat“ duomenimis](#), 1 iš 3 moterų Europos Sąjungos šalyse ir 1 iš 5 moterų Lietuvoje yra patyrusi seksualinį priekabiavimą darbe.

Apklausos duomenys taip pat gali rodyti uždaras komunikacijos grandines: moterų patirtys labiau aptariamoms tarp moterų, vyrų – tarp vyrų.

Iš esmės, šie skaičiai ne tik atspindi realius seksualinio priekabiavimo patyrimo skirtumus tarp lyčių, bet ir socialines bei kultūrinės kliūtis kalbėti apie seksualinį priekabiavimą plačiau.

Daugiau informacijos

S. Konarskio g. 35, Vilnius

Tel. +370 5205 0640

El. p. lygybe@lygybe.lt

**Bendrai finansuojama
Europos Sąjungos**

Apklausa atlikta įgyvendinant projektą „VIOLET – darbovietės be seksualinio priekabiavimo ir smurto“. Projektas bendrai finansuojamas Europos Sąjungos. Požiūris, pateikiamas turinyje, atspindi autorių poziciją ir nebūtinai sutampa su Europos Sąjungos ir Europos Komisijos nuomone. Nei Europos Sąjunga, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės už išreikštą poziciją.